

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

09 martie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte – Petru Ursache,

Judecătorii – Petru Moraru și Ghenadie Nicolaev,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 29 septembrie 2015, declarat de avocatul Ignat Dumitran în numele părții vătămate și partea vătămată Vladimir Popa, în cauza penală în privința lui

Donea Vasile Nicolae, născut la 06 august 1966, originar și domiciliat s. Crihana Veche, r-nul Cahul.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 03.03.2015 - 21.05.2015;

Instanța de apel: 24.06.2015 - 29.09.2015;

Instanța de recurs: 18.12.2015 - 09.03.2016.

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Cahul din 21 mai 2015, *pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală*, Vasile Donea a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza:

- art. 152 alin. (1) Cod penal, la 3 ani închisoare;

- art. 287 alin. (3) Cod penal, la 3 ani închisoare.

În conformitate cu art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă 4 ani închisoare, iar potrivit art. 90 Cod penal, executarea pedepsei a fost suspendată condiționat pentru perioada de probațiune de 4 ani.

Acțiunea civilă înaintată de Vladimir Popa a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se expună instanța în ordinea procedurii civile.

2. Pentru a se pronunța, prima instanță a constatat în fapt, că Vasile Donea, la 26 decembrie 2014, aproximativ la ora 00.50, fiind în stare de ebrietate alcoolică, aflându-se pe strada care duce spre ieșirea din s. Crihana Veche, r-nul Cahul, în loc public, din intenții huliganice, încălcând grosolan ordinea publică, exprimată prin lipsă vădită de respect față de societate și obrăznicie deosebită, în urma unui conflict verbal apărut între dânsul și Vladimir Popa, a scos pistolul model „Baikal-442”, cu nr. 123328875, pe care îl deținea legal, a efectuat câteva împușcături în aer, după ce, în scopul provocării leziunilor corporale a efectuat o împușcătură în direcția lui Vladimir Popa, nimerind în piciorul drept, cauzându-i astfel, leziuni corporale medii, cu dereglarea sănătății de lungă durată.

Tot Vasile Donea, continuând acțiunile sale criminale, fiind în stare de ebrietate alcoolică, la 26 decembrie 2014, aproximativ la ora 00.50, aflându-se în strada care duce spre ieșirea din s. Crihana Veche, r-nul Cahul, în urma unui conflict

verbal apărut între dânsul și Vladimir Popa, a scos pistolul model „Baikal-442”, cu nr. 123328875, pe care îl deținea legal, a efectuat câteva împușcături în aer, după ce cu scopul provocării leziunilor corporale a efectuat o împușcătură în direcția lui Vladimir Popa nimerind în piciorul drept, cauzându-i astfel leziuni corporale medii, cu dereglarea sănătății de lungă durată.

3. Avocatul Ignat Dumitran în numele părții vătămate și partea vătămată Vladimir Popa, au contestat cu apel sentința, solicitând casarea parțială a acesteia, în partea stabilirii pedepsei și admiterea acțiunii civile.

În motivare au invocat că, prima instanță nu a menționat care sunt considerentele ca Vasile Donea să nu execute pedeapsa real, or, acesta a săvârșit două infracțiuni, una mai puțin gravă, alta gravă, în stare de ebrietate, cu folosirea armei.

La fel, instanța incorect a concluzionat că, partea vătămată, Vladimir Popa, nu a prezentat suficiente probe care ar confirma cuantumul despăgubirilor, ajungând la concluzia de a admite în principiu acțiunea civilă, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să se expună instanța în ordinea procedurii civile.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 29 septembrie 2015, a fost admis apelul, casată parțial sentința în latura civilă și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care a fost admisă parțial acțiunea civilă, fiind dispusă încasarea de la Vasile Donea în beneficiul părții vătămate Vladimir Popa, suma de 20000 lei, cu titlu de prejudiciu moral și 4000 lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, în rest sentința a fost menținută.

4.1. La adoptarea soluției date, instanța de apel a reținut că, prima instanță, a acordat deplină eficiență prevederilor art. art. 61, 75, 77, 84 Cod penal și art. 364¹ Cod de procedură penală, ținând cont de criteriile generale de individualizare a pedepsei, de gravitatea infracțiunii săvârșite, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de persoana celui vinovat, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării acestuia, stabilindu-i pedeapsă penală în limitele legii.

4.2. Referitor la latura civilă, instanța de apel a reținut că, prima instanță a admis în principiu acțiunea înaintată de Valeriu Popa, fără a ține cont de prevederile art. 225 alin. (3) Cod de procedură penală, or, în cadrul ședinței de judecată nu a apărut necesitatea de a amâna judecarea cauzei pentru a se administra probe suplimentare, fiindcă partea civilă a înaintat acțiunea civilă, solicitând încasarea prejudiciului moral în sumă de 100000 lei și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 4000 lei.

Astfel, instanța de apel, a considerat că, Vladimir Popa a avut incontestabil suferințe psihice și fizice, iar prejudiciul moral urmează a fi pus pe seama inculpatului, din care motiv a dispus încasarea în beneficiul părții vătămate suma de 20000 lei cu titlu de despăgubiri pentru repararea prejudiciului moral cauzat în urma săvârșirii infracțiunilor, ce ar constitui o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul cauzat.

Totodată, Vladimir Popa a suportat cheltuieli de asistență juridică, fapt confirmat prin bonul de plată seria ET nr. 869442 din 30.03.2015, în sumă de 4000 lei.

5. Avocatul Ignat Dumitran în numele părții vătămate și partea vătămată Vladimir Popa, au contestat cu recurs decizia, solicitând casarea acesteia, cu remiterea cauzei la rejudecare, în aceeași instanță de apel în alt complet de judecată.

În motivare au invocat că, instanța de apel incorect a ajuns la concluzia de a menține sentința în partea stabilirii pedepsei, fără a lua în considerație că infracțiunile au fost săvârșite în stare de ebrietate și cu aplicarea armei de foc, iar inculpatul nu a contribuit în nici un mod la tratamentul părții vătămate.

Totodată, mărimea prejudiciului moral stabilit de instanța de apel, nu este echitabil suferințelor cauzate părții vătămate.

6. Asupra recursului declarat a depus referință procurorul care s-a expus pentru respingerea acestuia, menționând că, criticele formulate de recurenți prin care se susține că la stabilirea pedepsei lui Vasile Donea, au fost ignorate prevederile art. art. 61, 75 Cod penal, au format obiect de discuție la judecarea cauzei în apel și cărora instanța le-a dat o motivare corespunzătoare, argumentată și pe larg expusă în decizie.

Subsidiar a menționat că, este fondată și concluzia instanței de apel cu privire la soluționarea acțiunii civile.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, luând în considerație și argumentele expuse în referință, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs este în drept să decidă asupra inadmisibilității recursului în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Deși în recursul declarat, recurenții nu indică concret un temei din cele prevăzute la art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, pentru declararea recursului, totuși din conținutul acestuia se constată că aceștia critică decizia instanței de apel sub aspectul pct. 10) al normei indicate, care statuează că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când *s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale*.

Raportând norma de drept citată la circumstanțele cauzei, Colegiul constată că acest temei nu-și găsește confirmare în speța dedusă judecării.

Prin criterii generale de individualizare a pedepsei se înțeleg cerințele (regulile) stabilite de lege, de care este obligată să se conducă instanța de judecată la aplicarea fiecărei pedepse, pentru fiecare persoană vinovată în parte.

Legea penală acordă instanței de judecată o posibilitate largă de aplicare în practică a principiului individualizării răspunderii penale și a pedepsei penale, ținând cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care agravează sau atenuază răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Astfel, Colegiul penal reține, că persoanei declarate vinovate, trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată.

Conform art. 61 Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului, și respectiv la rândul său are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea ultimului, cât și a altor persoane.

Totodată, potrivit art. 75 Cod penal, persoanei recunoscute vinovate de

săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a Codului penal în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a acestuia. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei, care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

În acest context, Colegiul penal reține că, instanța de apel corect a reținut soluția primei instanțe, ținând cont de prevederile art. art. 7, 61, 75, 84 Cod penal, și anume de faptul că inculpatul anterior nu a fost judecat, a contribuit la descoperirea infracțiunii prin recunoașterea deplină a vinovăției, a solicitat examinarea cauzei pe baza probelor administrate la faza de urmărire penală, este participant la conflictul armat din anii 1991 – 1992 pentru apărarea integrității și independenței Republicii Moldova.

Totodată, Colegiul penal menționează, că instanțele de fond, la stabilirea pedepsei, au ținut cont și de prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală, care stipulează că în caz de aplicare a pedepsei închisorii inculpatul beneficiază de reducerea cu o treime din maximum și din minimum prevăzut de sancțiune, stabilindu-i-se noi limite cu care trebuie să opereze instanța de judecată la stabilirea pedepsei.

Mai mult, Colegiul penal amintește că raționamentul de aplicare a prevederilor art. 90 Cod penal, are la origine persoana și comportamentul acesteia până la săvârșirea infracțiunii, atitudinea și modul de manifestare a infractorului în fazele de urmărire penală și de judecare a cauzei față de infracțiune, cum vinovatul își apreciază fapta social periculoasă încă de la momentul descoperirii ei cum ar fi: conduita bună a infractorului; stăruința depusă pentru a înlătura rezultatul infracțiunii sau pentru a repara paguba pricinuită, comportarea sinceră în cursul procesului.

Totodată, executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice sau să înjosească demnitatea persoanei condamnate.

Stabilirea duratei ori a cuantumului pedepsei de către instanța de judecată, într-un caz concret, se face în raport cu gravitatea infracțiunii săvârșite și cu pericolozitatea infractorului, care se evaluează după următoarele criterii:

- împrejurările și modul de săvârșire a infracțiunii, precum și mijloacele folosite;
- starea de pericol creată pentru valoarea ocrotită;
- natura și gravitatea rezultatului produs sau a altor consecințe ale infracțiunii;
- motivul săvârșirii infracțiunii și scopul urmărit;
- natura și frecvența infracțiunilor care constituie antecedentele penale ale infractorului;
- conduita după săvârșirea faptei și în cursul procesului penal;
- nivelul de educație, vârsta, starea de sănătate, situația familială și socială etc.

Din cele expuse mai sus, instanța de recurs consideră că, la caz, nu există careva interdicții pentru condamnarea cu suspendarea condiționată a executării pedepsei inculpatului.

Totodată se reține că recurenții, în recurs invocă și dezacordul cu cuantumul prejudiciului moral dispus de instanța de apel, deoarece acesta nu corespunde suferințelor cauzate părții vătămate.

Sub acest aspect, Colegiul penal ține să menționeze că, conform art. 387 alin. (1), (3) Cod de procedură penală, odată cu sentința de condamnare, instanța de judecată, apreciind dacă sunt dovedite temeiurile și mărimea pagubei cerute de partea civilă, admite acțiunea civilă, în tot sau în parte, ori o respinge.

Astfel, se constată că, instanța de apel, la examinarea acțiunii civile a respectat prevederile legale și a ajuns la concluzia corectă, de a admite parțial acțiunea civilă cu încasarea din contul inculpatului Vasile Donea în beneficiul părții vătămate Vladimir Popa a sumei de 20000 lei cu titlu de prejudiciu moral și suma de 4000 lei pentru asistența juridică.

Totodată, instanța de recurs menționează că, despăgubirile pentru prejudiciile morale se disting de cele pentru prejudiciile materiale prin faptul că acestea nu se probează, ci se stabilesc de instanța de judecată prin evaluare.

În acest scop, pentru ca evaluarea să nu fie una subiectivă ori pentru a nu se ajunge la o îmbogățire fără just temei, este necesar să fie luate în considerare suferințele fizice și morale susceptibile în mod rezonabil care au fost cauzate prin fapta săvârșită de inculpat, precum și de toate consecințele acesteia.

Anume, în acest context, instanța de apel a evaluat corect dauna morală în sumă de 20000 lei, fiind luate în considerare suferințele fizice ale părții vătămate, statutul acesteia în societate, gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, consecințele survenite, precum și măsura în care această compensare poate aduce satisfacție părții vătămate.

Totodată în speță, sunt relevante și explicațiile pct. 13 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 9, din 30 octombrie 2009 „Cu privire la judecarea recursului ordinar în cauza penală”, din care rezultă că, *„În materia despăgubirilor, materiale sau morale, nu există temei de casare care să îngăduie instanței de recurs să reaprecieze cuantumul acțiunii civile. Ca atare, în recurs nu se poate solicita reactualizarea despăgubirilor cuvenite, stabilite de instanța de fond”*.

În atare circumstanțe, raportând situația reținută în cauză la prevederile art. 432 alin. (2) Cod de procedură penală, rezultă că lipsesc temeiuri de drept de casare a hotărârii adoptate în cauza penală în privința inculpatului Vasile Donea și, prin urmare, se impune soluția inadmisibilității recursului ordinar declarat de avocatul Ignat Dumitran în numele părții vătămate și partea vătămată Vladimir Popa, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În corespundere cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DE C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Ignat Dumitran în numele părții vătămate și partea vătămată Vladimir Popa, împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 29 septembrie 2015, în cauza penală în privința lui *Donea Vasile Nicolae*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 08 aprilie 2016.

Președinte

Petru Ursache

Judecătorii

Petru Moraru

Ghenadie Nicolaev